

Mi tío

Mon oncle, Jacques Tati, 1958

Fina i poètica crítica a la societat, cada cop més mecanitzada i individualista que ens ha llegat el segle XX, de la mà de l'entranyable Monsieur Hulot.

Jacques Tati

Jacques Tati (1909-1982) és un dels directors i un dels actors còmics francesos més populars de tots els temps. D'origen aristòcrata rus, va començar la seva carrera representant els seus números de pantomima en cabarets i teatres de varietats a París els anys trenta. L'èxit i el reconeixement li van arribar el 1934 en la gala celebrada amb motiu de l'avarada del transatlàntic *Normandia*. L'èxit d'aquesta actuació va fer recórrer el seu nom per tota Europa i Amèrica i, així, va saltar al cinema. Fascinat per les pel·lícules de còmics com Buster Keaton o Charles Chaplin, va intervenir a *Oscar, champion de tennis* (1932), *Gai dimanche* (1935) i, després de la Segona Guerra Mundial, a *Sylvie et le fantôme* i *Le diable au corps*.

Gran observador

La minuciositat i gust per la perfecció explica que la seva filmografia sigui escassa. En la

primera pel·lícula, *Jour de fête* (1949), plantejava una manera de fer que no recorria a actors coneguts ni a grans desplegaments en la posada en escena. D'aquesta forma particular mostrava un interès pel món de la classe mitjana i una preocupació per la dignitat de l'individu que estava en perill pel creixent procés de mecanització. Tot i els recels dels productors, que es van negar a projectar-la perquè consideraven que no agradaria al públic, aquest primer film va ser un èxit i va obtenir el premi a la millor direcció aquell mateix any a Venècia.

Seguint el model, va dirigir *Les vacances de monsieur Hulot* el 1953 i *Mon oncle* el 1958. Aquesta darrera va suposar la seva consagració en rebre el premi especial del jurat a Cannes i l'Òscar a la millor pel·lícula de parla no anglesa, ambdós el 1959.

Monsieur Hulot

En aquestes dues darreres pel·lícules va néixer el tipus de personatge que faria famós a Tati, el

senyor Hulot: una mena de personatge amable i modest, amb un punt d'extravagància a l'hora de caminar, que vestia barret, gavadina i mitjons de ratlles de colors, i fumava una vistosa pipa. Aquest personatge va posar en ridícul el culte a la tècnica i la fredor dels models de convivència que la societat contemporània europea va viure al voltant del creixement econòmic dels anys cinquanta i seixanta.

Tati va triar l'espai urbà modern per fer una sàtira de l'estructura i dels comportaments ridículs que s'hi produïen, va plantejar l'oposició entre allò natural i tradicional, representat per Hulot, i allò que considerava artificial, associat a la modernitat i va mostrar la relació antagònica d'un nen, Gérard Arpel, amb el seu pare, cap d'una empresa de plàstics, seriós i distant; i el seu oncle Hulot, anàrquic i divertit. L'entorn familiar del nen i la casa on viu són freds i mecanitzats, mentre que amb l'oncle gaudeix de la llibertat i la calidesa del

tracte proper del barri tradicional de París on viu. S'opo-sen models urbans, estils de vida i de relacions humanes.

Aniversari

El 2003 s'acomplien cinquanta anys del naixement de Monsieur Hulot, *l'alter ego*, la màscara de Jacques Tati: una mena d' home bo, romàntic i surrealista que va crear algunes de les imatges més belles del cinema, oferint un humor de guant blanc, intel·ligent, sense grans recursos tècnics i apte per a tots els públics.

Després de *Mon Oncle* i *Playtime*, l' intent d'adaptar el personatge de monsieur Hulot a les característiques de la societat de finals del segle XX no va tenir èxit. Però val la pena recuperar aquests films per veure com van anticipar-se al nostre present. Tati va dir sobre la pel·lícula que: «Pràcticament, és una pel·lícula muda i amb pocs moviments de càmera, que he intentat que passessin desapercibuts. Pel que fa a l'humor, tinc la impressió que la gent es diverteix cada cop menys, vesteixen millor, es renten més, tenen a les cases aigua calenta i finestres cada cop més grans per les quals entra més llum. Però abans, en canvi, sortien més al carrer.»

El 1979 va rebre el Gran Premi Nacional de les Arts i de les Lletres del govern francès.

Fitxa tècnica

Equip tècnic

Direcció: Jacques Tati
Guió: Jacques Lagrange, Jean L'Hôte, Jacques Tati
Producció: Jacques Tati, Louis Dolivet
Fotografia: Jean Bourgoïn
Música: Franck Barcellini, Alain Romain
Muntatge: Suzan Baron
Nacionalitat: França
Any: 1958
Durada: 120 minuts

Equip Artístic

Jacques Tati: Monsieur Hulot
Jean-Pierre Zola: Monsieur Arpel
Adrienne Servantie: Madame Arpel
Luïcen Frégis: Monsieur Pichard
Betty Schneider: Betty

Filmografia

1974
Zafarrancho en el circo
1971
Trafic
1967
Playtime
1958
Mon oncle
1953
Les vacances de monsieur Hulot
1949
Jour de fête